

הלחמת ששת הימים

בתקופה שקדמה למלחמת ששת הימים ניכרה רבה בגבולות ישראל מצפון ומדרום; גבול סוריה היווה מוקד לא מבוטל מבחינה בטחונית. סוריה הייתה הקיצונית והתוקפנית בשכנותיה של ישראל. בגבול זה התלקחו תקריות לעיתים קרובות, ובהדרגה אף חלה הסלמה באמצעים שהופעלו- ארטילריה, טנקים ואף מטוסים.

גבול לבנון היה רגוע במרבית התקופה. ואילו בגבול ירדן היו חדירות ותקריות, אם כי לא תדירות כמו בגבול סוריה. משנת 1965, עם התחלת פעילות ארגון הפתח, חלה הסלמה גם בגבולות אלה. גם כאן ניתן לראות את "טביעות האצבעות" של סוריה, שכן היא תמכה בארגון זה ועודדה את פעילותו מתחומי לבנון וירדן. גם מן הצד המצרי נראו פעילויות צבאיות שעוררו את חשדם של קברניטי הצבא.

ימים ספורים לפני המלחמה היו מספר צעדים מסוכנים שאיימו על ישראל והניעו את ממשלתה להחליט על פתיחת מלחמה כוללת בתאריך חמישה ביוני 1967:

תקרית על רקע עיבוד חקלאי בדרום הכנרת שבמהלכה הופלו שישה מטוסים סוריים.

פינוי כוח האו"ם מגבול מצרים והחמור מכל ההחלטה של מצרים לסגור את מצרי טיראן צעד זה היה התגרות ישירה, ומשמעותו הייתה כי כוח ההרתעה הישראלי פג.

קרבות הפריצה הקשים בסיני, המאבק העז על ירושלים, המערכה הכבדה בגולן, העליונות

האווירית שהשיג חיל האוויר והאבטחה ההרמטית של חופי ישראל ע"י חיל הים, הביאו לצה"ל את אחד הניצחונות המרשימים והמפוארים מכל מערכות ישראל.

חיל החימוש במלחמה

צה"ל יצא בחמת זעם בחמישה ביוני להכות באויב שרצה להכריעו, במהלך הקרבות נתגלה כושרו יוצא הדופן של חיל החימוש. היה זה פרי ההכנות של שנים שעיקרן עמל רב אשר השקיעו כל העוסקים במלאכה.

מלחמת ששת הימים היוותה מפנה בדרך שיבוצו של חיל החימוש במהלך הלחימה. לראשונה יחידות אחזקה קטנות ברמת הכיתה הצטרפו לכוחות הלוחמים. יחידות אלה היו הבסיס להקמתם של הגש"חים (גדוד שרותי חימוש) והיחש"מים (יחידת חימוש מרחבית) מאוחר יותר.

אמצעי הלחימה היו ברמה טכנית גבוהה ואף עמדו במבחן הלחימה.

אנשי החימוש היו בכל מקום שבו היו טנקים או רכבים תקולים; מזנקים מהזחל"מ הטכני מאתרים ומתקנים את התקלה וממשיכים לכלי הבא. העבודה התבצעה על רקע שריקות הפגזים והקליעים, חיילים אלו לא הרבו בדיבורים הייתה ביניהם תקשורת בלתי נראית, האחד מרים את עיניו והאחר מספק לו את כלי העבודה המבוקש, פניהם מאופרות באבק קמחי והעיניים נוצצות.

חיילי החימוש היו צמודים למערך הלוחם, ולכן היו אבדות ופצועים גם בקרב אנשי החוליות הטכניות.

בניית הכוח והתעצמותו אל תוך מלחמת ששת הימים

הסדנה הגיסית התפתחה והתרחבה לקראת מלחמת ששת הימים. מספר החיילים גדל, ואף הוכפל. הכוח שהיה בסדנה היה מוכשר מבחינה מקצועית ופיקודית, אך היה מחסור גדול באמצעים. היחש"ג היה צריך להציג תוכניות חימושיות כמענה לפקודות האופרטיביות של האוגדה המשורינת של הגייס, בתוכניות היחש"ג הציעו פתרונות לבעיות שעלולות היו להתעורר כתוצאה מפגיעות ומתקלות בטנקים.

עם פרוץ המלחמה, נוכח הצורך להגיש סיוע לבעיות החימוש בשדה הקרב ובזמן אמת הקימה הסדנה הגיסית את הגש"ח הנייד הראשון מסוגו בצה"ל. גש"ח זה הוצמד והוכפף לאוגדת הפלדה 84 שפעלה בסיני, בפיקודו של האלוף ישראל טל.

אחזקת הטנקים במלחמה הייתה משימה אדירה שבאה לידי ביטוי בפעילות במסה מאוד גדולה ומוגברת. אחזקה זו שינתה את מצבה המבצעי של הפלוגה הלוחמת.

מטרת הסדנה הייתה לתחזק ולחמש את הטנקים לאורך הקווים. מפקדת הסדנה בניצוחו של אל"מ אליהו ברק קיבלה על עצמה דפוסי התנהגות חדשים; החלו לשנות את שיטת העבודה ואת אופי ההכשרות. חיילים ונגדים הוכשרו לעבוד בתנאי שדה, כמו למשל, הציוד שעמד לרשות החוליות עבר שינוי, ואף יוצרו עבורם כלי עבודה ייעודיים. בזכות שינוי זה, המתבטא גם בהעדר תלות במכשור הקבוע, החלו לפעול חוליות סיוע ליחידות הלוחמות. החוליות הוכשרו לתחזק טנקים בשדה למרות התנאים הלוגיסטיים הקשים של אז, כגון מחסור בכלי רכב עם מנופים, טנקי חילוץ ועוד.

לאור השינויים הארגוניים והכמותיים עלה הצורך להקים פלוגת מפקדה כדי להיענות לצרכים הלוגיסטיים של הפלוגות החימושיות הקדמיות אשר נעו בצמוד לכוחות הלוחמים.

לאחר המלחמה התמסד הגש"ח הנייד והמאולתר והוא נקרא גש"ח 784. הוא היה כפוף לסדנה הגיסית ואחזק את אוגדת סיני בפיקודו של האלוף שלמה להט (ציץ). הגש"ח היה פרוס במרחבים האדירים שברחבי סיני: פלוגה בסיסית מוקמה ברפידים (ביר גפגפא), פלוגה שנייה בבלוזה, השלישית בביר תמדה, רביעית במיתלה והפלוגה העורפית ברפיח. גש"ח זה בפיקודו של סא"ל יורם לונדון וסגנו רס"ן אברהם ניניו, נתן פתרון הולם, מהיר ומקצועי לאוגדה 252 במרבית התחומים החימושיים.

מבחינתה של הסדנה הגיסית סיום המלחמה הציב אתגר נוסף בתחום האחזקה: חילוץ רק"מ וצל"מ של האוגדה ופינוי השלל מכל מרחבי סיני ובמקביל הקמת פלוגת חימוש בקונטרה ובנפח לשם אחזקת חטיבה שבע ברמת הגולן, לימים הפלוגת הפכו להיות פלוגת הרק"מ של יחש"מ צנובר. הגדילו לעשות אנשי הסדנה כי בזכות נחישותם ובזכות דבקותם המקצועית הכשירו טנקי שלל מצריים מסוג T 52 שננטשו ע"י הצבא המצרי ושימשו את צה"ל בהמשך הלחימה.

בנוסף למשימות החימושיות סייעה הסדנה הגיסית אף בטיפול האמל"ח של חיל האוויר. גולת הכותרת הייתה מכתב הערכה של האלוף מרדכי הוד, מפקד חיל האוויר דאז, למפקד הסדנה אליהו ברק, שבו הוא הביע את הוקרתו לחיילי הסדנה על העזרה שלהם באיסוף ובחילוץ של טיל A.S – 2. השקעתם ממיטב מרצם, מסירותם ורמתם המקצועית תרמה רבות להצלחת המשימה.

יחש"מ 652

בניית הכוח והתעצמותו אל תוך מלחמת ששת הימים